

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

II^{то} обикновено Народно Събрание.

LXXXVII ЗАСЪДАНИЕ, ВЪ ПЕТЪКЪ 28 НОЕМВРИЙ 1880 ГОД.

(Подъ председателството на г-на Сукпарова. — Начало въ единъ часъ 20 мин. послѣ пладнѣ.)

Председателъ (Звъни): Ще се чете списъка на депутатитѣ.

Секр. Каролевъ (Чете списъка на депутатитѣ.)
Вчера отсъстваха: Христо Стояновъ, Лука Павловъ, Расолковъ, Каранетровъ, Цетко Горбановъ, Стоянъ Брънчевъ, Атанасъ Каракашевъ, Тодоръ Балабановъ, Климентъ Браницкий, Даскалъ Тодоръ, Г. Тишевъ, Г. Кирковъ, Т. Бурмовъ, Митрополитъ Григорий, Г. Цанковъ, Начевичъ, Атанасъ Костовъ, Кънчо Жековъ, Димитръ Бърневъ, Василъ Поповичъ, Ахмедъ Идризоглу, Михалаки Колоши, Симеонъ Митрополитъ Преславский, Болѣрский, Тодоръ Икономовъ, Петръ Черневъ, Иванчо Стояновъ, Никола Стойчевъ, Кръстю Георгиевъ, Стойля Поповъ.

Председателъ: Отъ 172 представители 40 отсъствуватъ заедно съ касиранитѣ, 132 присѣдствуватъ, има повече отъ половината и засѣданието се открива. Ще се чете 83 протоколъ.

Секр. Каролевъ: (Чете 83-й протоколъ.)

Председателъ: Има ли нѣкой да забѣлѣжи върху четения протоколъ?

Калчо Симеоновъ: Азъ не заявихъ за начина на продаване хранитѣ, а заявихъ по распорѣждане на предаване хранитѣ на търговеца.

Каролевъ: Тука е казано за начина «предаване», а не «продаване».

Председателъ: Има ли още нѣкой да забѣлѣжи нѣщо? (Нѣма.) На дневний редъ е законопроекта за народното опълчение. Моля г-на Докладчика на комисията.

Докладчикъ (Чете):

II Организация на Опълчението.

Чл. 28. Единица въ организацията се счита чета (сотня).

(Споредъ проекта 26.) Нѣма никакви измѣнения.

Бръшляновъ: Въ този членъ има една малка погрѣшка, ако и да е малка, но по добръ е да се поправи че трѣба при думата «чета» да се тури «се счита четата».

Д-ръ Молловъ: Не може да се тури «четата» защото се счита чета въобще, така щото може да състои тя отъ 100—120 души. Колько ще бѣде, това ще се опредѣли по на долу.

Михайловский: Азъ ще обърна внимание на тѣзи погрѣшки тука. Не е праведно да се рече «сотня» а «сотни» както е и прието «сотникъ». Туй истина е погрѣшка, гдѣто се казва «сотникъ» това е увеличително, а трѣба да се каже «сотня», а на сотния трѣба да бѣде сотникъ.

Докладчикъ: Азъ нѣмамъ нищо противъ това. Сотня е по добро а сотня излиза по грубо.

Председателъ: Давамъ на гласоподаване. Който не приема споредъ комисията чл. 28 както стои въ проекта да си дигне ржката. (Никой.) (Приема се.)

Докладчикъ (Чете чл. 29 споредъ проекта 27):

Чл. 29. Ако числото на опълченцитѣ въ нѣкоя чета е по вече отъ сто и по малко отъ двѣстѣ, тѣ съставляватъ една чета, която се нарича по името на общината.

Ако числото на опълченцитѣ е повече отъ 200 души, тѣ съставляватъ нѣколко чети, които носятъ името на общината съ прибавлени 50 по редъ. Тѣ общини, които даватъ по малко отъ сто души опълченци, образуватъ чета заедно съ съседнитѣ общини, ако само нѣкои особни мѣстни условия на това не пречатъ. (Приема се.)

Чл. 30. Расписанието на населенитѣ мѣста по четнически околии става отъ окръжнитѣ съвети и се утвърждава отъ окръжнитѣ начальници.

Споредъ проекта 28. Нѣма никакви измѣнения освѣнъ думата «началници» се замѣни съ сегашното название «управители». (Приема се.)

Чл. 31. Началника на четата (сготнята) е четникътъ (глав- тарь); той се грижи за военното образование на опълченците и наблюдава щото оръжието и боевитѣ запаси да се държатъ отъ тѣхъ въ добръ редъ. Той се избира по вишегласие съ тайно гласуване отъ всичките опълченци на четата и се утвърждава въ длъжността си отъ окръжний комитетъ, отъ благоусмотрѣнието отъ когото зависи да отдалечава четника отъ длъжността му и да предлага на четата да си избере другъ четникъ.

Комисията направи само това измѣнение: Той се избира «по вишегласие съ тайно гласуване» вмѣсто просто съ «вишегласие». За това, понеже тука не се казва съ какво гласуване съ тайно или явно, то може нѣкой да влияе на избирателитѣ и да се каратъ. За това се туря: тайно гласуване по вишегласие.

Намѣстн. на Военний М-ръ: Съгласявамъ се.

Самсаровъ: Въ 13-й членъ на този законопроектъ е туря за избирание на сотници и подчетници; а тука стои че утвърдението на четниците става пакъ отъ окр. комитетъ. Но когато го нѣма окръжний военний комитетъ, тогава кой ще ги утвърди? Той още не е избранъ и ако се избере подиръ избора на четниците тогазъ какъ ще стане това утвърждение?

Нам. на Воен. М-ръ (Говори русски.)

Докладчикъ: Г-нъ Намѣстникъ на военнийтъ Министръ казва, че заблѣжката на г-на Самсарова е на мѣсто, но то се касае само за първите четници. За първъ пѣтъ нѣма какво да се прави, а послѣ ще се утвърждаватъ отъ окр. комитетъ.

Недѣлковичъ: Азъ мисли да остане по вишегласие.

Докладчикъ: Стои си.

Самсаровъ: Желая да попитамъ тѣзи, които ще се избиратъ за четници, ще ли се опредѣлява какви качества трѣба да иматъ тѣ, или каква способностъ, или пакъ ще се избиратъ просто, който попадне подъ изборъ.

Докладчикъ: Четниците не ще да иматъ обвезателно значение за опълчението. Това ще го иматъ инструкторитѣ за обучение на опълчението. Тѣ ще се распоредятъ съ административната власть и колко сж тѣ достойни, народа ще ги оцѣни. Ако има хора съ военно обучение, тогава тѣ подобру отговарятъ на назначението си; но ако нѣма такива, то вѣроятно е, че ще се приематъ хора, които по възможностъ отговарятъ на назначението си. Обаче за обучение се назначава инструкторъ, който се избира отъ военний началникъ, тѣй щото нѣма никакво лошо влияние на ходътъ на работата.

Нам. на Воен. М-ръ (Говори русски.)

Докладчикъ (Превежда): Настоящиятъ законопроектъ не може да предвиди всичко; защото той е взетъ отъ проекта, който се практикува въ Румелия. Така щото единъ отъ четниците, когато дохожда на мѣстото и не е ималъ военно образование, той ще се обучава заедно

съ другитѣ войници. Това може да се практикува у насъ и практиката ще покаже, какъ ще стане това.

Предсѣдатель: Желас ли още нѣкой да говори.

Мѣшковъ: Г-нъ докладчикъ казва че могатъ да си избиратъ четникъ, който въобще е отъ запаза. Въ първий членъ казва, че въ народ. опълчение влизатъ само оцѣзи, които не сж въ военна служба, а не и тѣзи, които сж въ запаза.

Нам. на Воен. М-ръ: Тѣзи, които се намиратъ въ запаза не могатъ да се избиратъ за четници, а може да се избиратъ отъ старитѣ опълченци.

Прерсѣдатель: Давамъ на вотирание. Който не приема чл. 31 така, както е той допълненъ отъ комисията, да си дигне ржката. (Никой.) (Приема се.) Сега ще се прочете указъ отъ Негово Височество.

М-ръ Каравеловъ: Вчера г-нъ Цанковъ бивший предсѣдатель на Министерския Свѣтъ бѣше си далъ при Негово Височество оставката. Той ме повика и ми предложи да състави ново министерство. Сега ще се чете указътъ, който показва какъ ще се съставятъ новитѣ лица.

Стамболовъ (Чете):

У К А З Ъ.

№ 734.

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I-й

по божия милость и волята народна

Князь на България.

Съгласно съ ст. 150 и 152 отъ Конституцията на Българското Княжество,

постановихме и постановяваме:

1. Да назначимъ нашиятъ Министръ на Финансите г. П. Каравеловъ за предсѣдатель на Министерския Свѣтъ.

Издаденъ въ нашиятъ дворецъ въ София на 28 Ноември 1880 година.

На първообразното съ собствената ржка на Негово Височество написано:

Александръ.

Приноднесано: Предсѣдатель на Министерския Свѣтъ и М-ръ на Външнитѣ Работи и Исповѣданията:

Д. Цанковъ.

У К А З Ъ.

№ 735.

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I-й

по божия милость и волята народна

Князь на България.

Съгласно съ ст. 150, 152 и 161 отъ Конституцията на Българското Княжество и по предложението на Предсѣдателя на Министерския Свѣтъ,

постановихме и постановяваме:

1. Да назначимъ нашиятъ М-ръ на Финансите за привременъ М-ръ на Правосъдието; г. Д. Цанкова за Министръ на Вжтрѣшнитѣ Работи, г. Н. Стойчева за М-ръ на Външнитѣ Работи и Исповѣданията и г-на П. Р. Славеикова за М-ръ на Просвѣщението.

Издаденъ въ нашиятъ Дворецъ въ София на 28 Ноември 1880 година.

На първообразното съ собствената ржка на Негово Височество написано:

Александръ.

Приподписалъ Председателъ на Министерскій Свѣтъ и М-ръ на Финансиѣ.

Каравеловъ.

(Слѣдъ прочитаніе на Указътъ ржкоплексаніе и викове! Да живѣе Негово Височество!)

Д-ръ Браделъ: Предн да се продължава, азъ щъ си позволи да попитамъ г-на Председателя на Министерскій Свѣтъ да разясни и мисля, че трѣба да разясни, защо въ Указътъ не се обясняватъ мотивитъ за промѣна на Министерството. (Гласове: нѣма нужда.) Ако Н. Събрание не счита за нужда да се обяснятъ мотивитъ за знание на Н. Събрание, а не за дебатиране, то нѣма да говоря, ако Събранието не го счита за своя работа. (Гласове: Събранието знае!) (Други гласове: не знаемъ всинца!)

М-ръ Каравеловъ: Азъ моля г-на Брадела да си припомни, че споредъ нашата Конституція, Князьтъ не дава никакъвъ отчетъ, кои Министри и кои чиновници назначава. Н. Събрание има право да изрази довѣрие, или недовѣрие къмъ Министерството. Така щото мисля, че сегашното Министерство ще се ползува съ по голѣмо довѣрие отъ Н. Събрание. Ако се ползува ще бжде Министерството, ако не се ползува, не ще бжде.

Д-ръ Браделъ: Отчетъ не искамъ отъ Князя, а искамъ просто обяснение за знание на Н. Събрание. Когато до сега не е било изказано отъ него недовѣрие къмъ бившето Министерство отъ Н. Събрание; напротивъ когато знаа, че се ползува отъ довѣрие, и когато виждаме, че частъ отъ Министерството остава, а частъ отсѣтствова, не би ли било добръ да знае Н. Събрание: кои сж мотивитъ, защо една частъ остава, а друга липсува. Понеже азъ съмъ неопитенъ по политически дѣла, не знаа да ли тѣй трѣба да стане или не. Но като не исказа Н. Събрание недовѣрие къмъ Министерството, желая да знаа, кои сж мотивитъ. А че Князьтъ има право да избира Министри както ще, това стои вънъ отъ въско съмнѣние.

Стамболовъ: Азъ не разбирамъ г-на Брадела предложение ли прави, или запитване. Ако е предложение, то трѣба $\frac{1}{4}$ частъ отъ депутатитъ да го поддържатъ, ако е запитване, то трѣба да се пита Събранието желае ли да го слуша или не. (Гласове: не желае.) (Гласове: желае.) (Голѣмъ шумъ.)

Председателъ: Распущамъ Събранието на 5 минути.

(Послѣ Распускъ.)

Докладчикъ: (Чете:) чл. 32 (Споредъ проекта 30-й.)

Чл. 32. Четата се расподѣля на десетини или споредъ връста на опълченцитъ или споредъ расположението на кѣлцята имъ.

Всѣка десетина си избира десетиникъ, който се утвърждава отъ четника, отъ когото зависи да смѣни десетника съ другъ, като предложн на десетината да си избере новъ.

Комиссията прибави само при думата »се избира десетиникъ« и думата »по вишегласие.«

Председателъ: Желаетъ ли нѣкой да говори върху чл. 32? (Не желае.) Който не приема 32 чл. както

стои въ проекта съ прибавката на комиссията, да си дигне ржката. (Никой.) (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете:) чл. 33 (споредъ проекта 31.)

Чл. 33. Десетиникитъ сж длѣжни да наблюдаватъ щото хората отъ десетинитъ имъ, безъ законни причини да не се уклоняватъ отъ ученіето; за своеволно уклонение тѣ сж обизани да съобщатъ на сотника и инструктора.

Комиссията направи слѣдующето измѣненіе гдѣто се казва »хората« »людетъ.«

(Приема се съ редакціята на комиссията.)

(Чете:) чл. 34 (споредъ проекта 32.)

Чл. 34. Десетинника има право да разрѣши на опълченцитъ отъ десетината си да не се явятъ на учение поради уважателни причини, за ония опълченци, на които е далъ такова разрѣшеніе, сжщо и за причинитъ той е длѣженъ да съобщи на четника и на инструктора предъ началото на занятята.

Комиссията не направи въ тоя членъ никакви измѣненія. (Приема се.)

(Чете:) чл. 35 (споредъ проекта 33.)

Чл. 35. Помощникъ на четника е подчетникъ, който се избира по вишегласие отъ десетиникитъ въ четата; той се утвърждава въ длѣжността си и се удалява отъ нея, както четника, отъ окръжний комитетъ.

Комиссията не е направила никакви измѣненія. (Приема се.)

(Чете:) чл. 36 (споредъ проекта 34.)

Чл. 36. Четникитъ, подчетникитъ и десетиникитъ за отличие отъ другитъ опълченци, въ строя носятъ на лѣвата си ржка народенъ триколоръ.

Комиссията не е направила никакви измѣненія. (Приема се.)

(Чете:) чл. 37 (споредъ проекта 35.)

Чл. 37. Въ строя всичкитъ опълченци трѣбва да иматъ левъ на шапкитъ си.

Нѣма никакви измѣненія. (Приема се.)

(Чете:) чл. 38 (споредъ проекта 36.)

Чл. 38. Четника избира по свое благоумотрѣние измежду десетиникитъ единъ приказенъ, който исполнява обязанноститъ на фелдфебеля въ войскитъ.

Въ този членъ комиссията замѣни думата »приказенъ« съ дума »наредникъ.« (Приема се.)

(Чете:) чл. 39 (споредъ проекта 37.)

Чл. 39. Освѣтъ четника, подчетника и десетиникитъ, при всѣка сотня се назначава и по единъ инструкторъ.

(Приема се.)

(Чете:) чл. 40 (споредъ проекта 38.)

Чл. 40. Инструктора е длѣженъ:

- 1) да учи опълченцитъ споредъ програмата;
- 2) да слѣди съ най голѣма грижа пазяването патронитъ и оружїето и за всѣка повреда да явява на четника и
- 3) да иска отъ ученицитъ си строга военна дисциплина.

(Приема се.)

(Чете:) чл. 41 (споредъ проекта 39.)

Чл. 41. Всѣка чета си има пушпоретъ, печатъ и каска, последната се образува отъ приноситъ на общияскитъ членове или отъ други извори по опредѣленіе отъ самитъ общини, както и паратъ на глобата. Отъ тая каска се плаща за устроиваніе на винаги (мишени), складове, гимнастики и др.

(Приема се.)

(Чете:) чл. 42 (споредъ проекта 40.)

Чл. 42. Ако сръдствата позволяватъ, отъ четническитѣ касии се дава награда (призвъ) за стрѣляние, възнаграждения за масте-
ровитѣ, инструкторитѣ, музикантитѣ и пр.

Нѣма никаква бѣлѣжка.

Недѣлковичъ: Тамъ комиссията мисля, че е приту-
рила »както и отъ паритѣ по глобата« отъ трѣба
да се притури.

Докладчикъ: Да отъ има.

Председателъ: Приема ли се този членъ така,
както е редактиранъ отъ комиссията? (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете:)

III. Начинътъ по който става образованието на четитѣ.

Чл. 43. Окръжний началникъ слѣдъ като обнародва расписа-
нието на окръга по четнически околии (чл. 27), надлѣжнитѣ об-
щински управления съставятъ списъци на опълченцитѣ, въ които
се отбѣлѣзва, кой ще изпълнява тежобата съ конь, заедно съ
това общинскитѣ съвѣти опредѣлятъ: начина за съставянито чег-
ническата касса; времето и мѣстото гдѣто трѣба да се сбиратъ
опълченцитѣ за войнишки упражнения и стрѣления; цвѣтътъ и
вида на прѣпореца и пр.

Комиссията измѣнила само това, че турила вмѣсто
»Началникъ« думата »Управитель«. (Приема се.)

(Чете:)

Чл. 44. Това като се свърши опълченцитѣ се сбиратъ, за да
си избератъ четникъ, подчетникъ и десетници споредъ чл. 28,
29 и 32.

Комиссията само това измѣни въ този членъ, вмѣсто
споредъ чл. 28, 29 и 32 тури »споредъ чл. 30, 31
и 33.« (Приема се.)

Чл. 45. Избранный четникъ представя на окръжний комитетъ
както за своето утвърждение въ длъжността, така и за това на
подчетника. Заедно съ това той му представя свѣдѣния за чис-
лото на опълченцитѣ въ четата. Като отбѣлѣзва, колко отъ тѣхъ
ще изпълняватъ тежобата на конь.

Никакви забѣлѣжки нѣма. (Приема се.)

Чл. 46. Снабдяването четитѣ съ оружие, боеви припаси, а
въ нѣкой случай и съ инструктори става по распореджанието на
Военный Министръ посредствомъ Окръжнитѣ Комитети.

Комиссията не е направила никакви измѣнения. (При-
ема се.)

(Чете:)

IV. Престѣпки и престѣпления по изпълнението вое- ната тежоба въ опълчението. Наказание и подсъд- ность. Дисциплинарната власть на началницитѣ.

Чл. 47. Опълченцитѣ, ако не сж свикани на извънредно съ-
брание (чл. 21), сждатъ се само по обыкновенния сждъ. За вой-
нишки престѣпления, направени отъ нѣкой опълченецъ, когато
той е билъ въ събрание или подъ оружие, обыкновеннитѣ сжди-
лица прилагатъ военно-уголовнитѣ закони и при това четникътъ
и подчетникътъ се считатъ за офицери, а десетницитѣ за унтеръ-
офицери.

Комиссията измѣни тука вмѣсто »21. чл.« тури »3.
чл.« (Приема се.)

Чл. 48. Въ извънредно събрание опълчението, както войскитѣ
се подчинява на военитѣ закони.

(Приема се.)

Чл. 49. За неявяване безъ благословна причина на опредѣ-
леното за сбирание мѣсто, както и за немарливо държане на
оръжieto си, опълченецътъ се наказва съ глоба отъ единъ до
двадесетъ фр. споредъ опредѣлението на съвѣта съставенъ отъ
четника, подчетника и десетницитѣ на четата. Глобата се внася
въ четническата касса. Ако нѣкой опълченецъ не иска да се по-
кори на рѣшението на съвѣта, то четника е длъженъ да рапор-
тира на окръжний комитетъ, който се распореджа чрезъ админи-
стративната власть за приложение на рѣшението.

Тука комиссията направи тѣзи измѣнения, като при-
бави намѣсто »немарливо държане« въ скобки тури
»нечисто«.

Тодоровъ: Именно тѣзи забѣлѣжка азъ направихъ,
като разбирахъ за немарливо държане на оръжieto ко-
гато маршируватъ, да не държатъ пушкитѣ както стоятъ;
а нечисто е за въобще. Пушката трѣба да бѣде всекога
чиста.

Славейковъ: Дѣйствително »немарливо« трѣба да
си остане, защото съдържава по широкъ смисълъ и тука
се казва само за нечисто; за това желалъ бихъ да
си остане немарливо, което съдържава по широкъ сми-
сълъ. Може да има много чиста пушка, а пакъ да е
немарливъ. За това »немарливо« по добръ отговори на
смисѣла, който дава членътъ.

Намѣст. на Военный М-ръ: (Преводъ отъ руски).
Свършено съмъ съгласенъ съ г-на Славейкова; че може
пушката да бѣде чиста, но че войника е небрежливъ. Той,
напр., я скърши и преди да стане смотра, може и два
мѣсеца да я държи така; и то е небрежливостъ.

Тодоровъ: »Немарливо« си остава и тури се въ
скобки »нечисто«.

Славейковъ: Друго нѣщо би било, ако си остане
не въ скобки, защото въ скобки обикновено се намира
тълкованието на предидущата дума. Ако се каже немар-
ливо и нечисто, тогава съмъ съгласенъ.

Докладчикъ: Отъ страна на комиссията имамъ да
забѣлѣжа само това, щото немарливо ще бѣде и кирливо.
Въобще може да се изрази съ това нѣщо, както се
казва по русски несправно, а по бѣлгарски немарливо.
Така както каза г-нъ Славейковъ може би да е по
добръ да стане »немарливо и нечисто«, освѣнъ това
думата »франкъ« да се замѣни съ »левъ«.

Председателъ: Който неприема 49 чл. съ напра-
вената поправка напоследъкъ, да си дигне ржката.
(Никой). (Приема се.)

Докладчикъ: (Чете:)

Чл. 50. Въ видъ на дисциплинарно наказание, четникътъ има
право да остави невнимателнитѣ и немарливитѣ опълченци, не по-
вече на 2 часа, за да продължава войнишкитѣ упражнения слѣдъ
распуцанието на другитѣ опълченци отъ четата.

Комиссията е измѣнила въ този членъ, гдѣто е ка-
зано »не повече на 2 часа«, казва се »не повече отъ
два часа«.

Славейковъ: Азъ мисля глаголътъ »продължава« иска множествено число »продължаватъ«.

Докладчикъ: Да.

Председателъ: Който не приема така, както е редактирано отъ комиссията да си дигне ржката. (Никой). (Приема се).

Докладчикъ: (Чете):

Чл. 51. Окръжний воинский начальникъ има право да прави забълбъжки и мърмания на подчиненитѣ нему опълченци, когато тѣ сж събрали или подѣ оръжие.

Комиссията притуря само това на края »или сж дисциплинарно наказание не повече отъ 1—4 часа на военно упражнение«.

Намѣст. на Воен. М-ръ: (Говори по русски).

Докладчикъ: Г-нъ Намѣстникъ на Военный М-ръ казва, че въ проекта не било казано това, защото само по себе се разбира, че военный начальникъ има самъ по себе си тѣзи власти, както що има четника и инструктора. То може да си остане »на 4 часа да се упражнява«.

Тихчевъ: Въ този членъ е предвидено правото на воинский начальникъ да прави забълбъжки и мърмания. Тѣ сж единъ видъ наказание, първо сж забълбъжки и второ сж мърмание. Но както каза комиссията, че се штрафва сж глоба, то ще каже, че освѣнъ забълбъжаване ще се штрафва безъ пресѣда, тѣй щото ще има 3 наказания: мърмание, забълбъжки и штрафъ. Слѣдователно трѣба да бждѣт 3 наказания, или да се махне това отъ тамъ.

Намѣст. на Воен. М-ръ: (Преводъ отъ русски). Азъ не знаа да ли има особена разлика между замѣчание и мърмание. Замѣчание е до нѣкоя си степенъ мърмание и трудно може да се раздѣли едно отъ друго. Въ войската служба въобще първий пѣтъ има замѣчание, вторий пѣтъ се прави строго замѣчание сж выговоръ и послѣ дохожда арестъ. Тука въ закона се казва замѣчание, выговоръ и 4 часа затворъ или упражнение; това е за небрѣжността когато неслѣдва онова, което му се сж замѣтило.

Славейковъ: Азъ тоже мисля, че тука замѣчание и мърмание по русски значи выговоръ. Това е сжщо, защото сж това първо става забълбъжка и сѣгне наказание отъ този родъ. Може да бжде забълбъжката достаточна, а въ сжщо време може сж мърмание да стане и наказание, защото може просто безъ да се забълбъжи да се прибѣгне къмъ третото наказание. Разумѣва се вѣчки тѣзи сж выговори и забълбъжки. При вѣчко че не сме ние войници и не знаемъ какъ става, но както го чуваме, азъ така го разбирамъ.

Нам. на Воен. М-ръ: (Преводъ отъ русски.) Тука се дава на окр. военски начальникъ право, щото да може да назначава 4 часа наказание именно за това, за да припознава простия човѣкъ този начальникъ, като свой старший. Прочее окр. воен. начальникъ самъ може да се

обърне къмъ комитета и може да изиска да се накаже този човѣкъ по строго.

Докладчикъ: Г-нъ Тихчевъ събра работата, като смѣсва забълбъжка и наказание да се наказва по вече отъ 4 часа сж глоба. Глоба се разбира парична глоба, а у насъ нѣма никаква парична глоба; за парична глоба ще се обръща къмъ комитета. А понеже се дава право на четницитѣ и подчетницитѣ да наказватъ сж единъ часъ наказание сж упражнение, то на поглавнитѣ начальници се дава 4 часа; за това нѣщо нѣма никакво противорѣчие.

Тихчевъ: Г-нъ докладчикъ ми се струва свързва предложението сж предлогъ »сж«. Слѣдователно ако е тѣй свързано, то значи че забълбъжка ще стане сж това наказание. Ако е казано че има право да дава »и наказание на 4 часа« тогава сжмъ съгласенъ.

Председателъ: Който не приема този членъ както е допѣленъ отъ комиссията да си дигне ржката. (Никой). (Прието.)

Докладчикъ (чете): чл. 52, споредъ проекта 50.

Чл. 52. Окръжний комитетъ има правото да повдига сждебно преслѣждане срѣщу опълченцитѣ за воински престѣпления.

Комиссията въ този членъ не е направила никакви измѣнения, освѣнъ промѣни редакцията »има правото«, »има право«.

Калчо Пасковъ: Азъ тука именно имамъ само едно да забълбъжи, че въ този законъ вѣчко се напомня, но само това, че ако тѣзи войска отиде негдѣ 7 дѣня, или въ лагера или на учение, кой ще ѝ служи. Трѣба да ѝ се донесе хлѣбъ и вода. Таквотъ нѣщо азъ невиждамъ. (Гласове: Има!)

Докладчикъ: Това, въ което г-нъ предговривший се съмнѣва, да ли има такова нѣщо или не, то ще му кажи, че го има въ 4-й параграфъ, гдѣто се казва (чете го:) Опълченцитѣ получаватъ отъ хазната оръжие и боеви запаси. На военни упражнения ходятъ въ собственото си обѣкло и се съдържатъ на своя смѣтка. Въ извънредни случаи чл. (2.) когато опълченцитѣ се свикватъ за време по вече отъ една недѣля, тѣ получаватъ съдържанието си отъ общинитѣ или хазната, спорѣдъ това както бжде предѣлено въ вѣчки случай отдѣлно.

Наумовъ: Азъ мисля, че по добръ би било това да се каже въ 4-й членъ, ако е по вече отъ една седмица, при вѣчко че тѣ се хранятъ сами, но вода кой ще имъ донесе? Но ако оставатъ 3 или 4 дѣня на упражнение, пакъ трѣба вода, то кой ще имъ я донесе?

Нам. на Военный М-ръ: (Преводъ отъ Русски). За да се распорѣжда по административната власть, това е възложено на окр. комитетъ, а колкото се касае за пренасане на вода, то войницитѣ сами ще си донесатъ; но ако би била далеко водата, тогава ще се распорѣжда окр. комитетъ.

Тодоровъ: Въ закона на едно мѣсто се казва, че тѣ нѣма да се занимаватъ по вече отъ 2 часа. Щомъ

тѣ свършатъ обучението, ще си отидатъ, а ако е за по-вече отъ 7 дена, или не дай Боже да стане нѣкой вреда на отечеството, тогава ще ги храни хазната, както храни войската.

Предсѣдателъ: Който не приема чл. 52 както е въ проекта, да си дигне ръката. (Никой.) (Прието).

Докладчикъ: Ако обича Народното Сѣбрание: да се прочете законопроекта за Народното опълчение исцѣло.

Предсѣдателъ: Желас ли Народното Сѣбрание законопроекта за Народното опълчение да се прочете исцѣло? (Желас.)

(Подъ предсѣдателството на г-на Стамболова.)

Докадчикъ Д-ръ Молловъ (чете):

ЗАКОНЪ

За народното опълчение.

I. Общи основания.

Чл. 1. Въ народното опълчение постъпватъ всички възрастни мъже, които сж по-млади отъ четиридесетъ години, способни да владѣятъ оръжие и които не сж на служба въ войскитѣ или въ запаса; само болѣстъ и физически недостатѣки могатъ да освобождаватъ отъ личното изпълнение на военната тежба въ опълчението.

Чл. 2. Опълченеца не може да се откъсва отъ занятieto си за да участвова въ военнитѣ упражненія, повече отъ десетъ дни въ годината, отъ които дѣлничитѣ не трѣба да бждатъ повече отъ десетъ дни и не повече отъ седемъ дни наредъ.

Чл. 3. Сѣбиранieto на опълчението за по-продължително време може да стане само тогава, когато Държавата се заплашва отъ нѣкоя голяма бѣда. Въ такъвъ случай опълчението се свиква по представлението на Министерскитѣ Сѣвътъ съ Княжескитѣ Указы.

Чл. 4. Опълченцитѣ получаватъ отъ хазната оръжия и боеви запаси. На военни упражнения ходятъ въ собственото си обмѣкло и се съдържатъ на своя сметка. Въ извънредни случаи (чл. 3), когато опълченцитѣ се свикватъ за време повече отъ една недѣля, тѣ получаватъ съдържанieto си отъ хазната чрезъ общинитѣ.

Чл. 5. Исполнението на длъжноститѣ въ опълчението е гражданска обязанность на всѣкий българинъ и не дава право за парично възнаграждение. Обучението въ военно дѣло се произвежда отъ особни инструктори, които се наематъ отъ пушнатитѣ въ запаса, долин чинове, и на които отъ хазната се плаща не повече отъ 240 франка въ годината всѣкому, по мѣстнитѣ комитети и самитѣ общини, въ обязанноститѣ на които влиза и наемването инструктори; могатъ да намаляватъ и увеличаватъ платата и числото на инструкторитѣ, по въ послѣднитѣ случаи си изнамѣрватъ источници. Въ нѣкои случаи, когато близо до мѣстото на обучението сж разположени войски, мѣстнитѣ комитети могатъ да се обръщатъ съ ходатайство въ Военното Министерство и да проситъ назначаванieto на учители отъ дружинитѣ, по назначаванieto вече завися изцяло отъ благоусмотрѣнието на Министра.

Чл. 6. Исполнението на караулната служба при тъмнитѣ, затворнитѣ, при общественитѣ складове и казначействата може да се възложи въ особни случаи и на опълчението, но не другоиче освѣнъ по представлението на Министерскитѣ Сѣвътъ съ Княжескитѣ Указы.

Чл. 7. Правителството опредѣля мѣстата, върху които се разпространява дѣйствието на настоящий законъ, както и времето, отъ което той влиза въ сила въ всѣко едно мѣсто.

Чл. 8. За военнитѣ упражнения всичкото Княжество се дѣли на военни райони, границитѣ на които съвпадатъ съ границитѣ на окръжията.

Чл. 9. Най-висока инстанция по дѣлата на опълчението е Министерскитѣ Сѣвътъ, който рѣшава по доклада на подлѣжащитѣ Министри, въ важни случаи всѣкитѣ есери въпроси.

Чл. 10. На Министерскитѣ Сѣвътъ подлѣжатъ:

1) утвърждаване мѣстнитѣ комитети по представление на окр. управители, които сж длъжни да представятъ лицата, които сж получили най-много гласове;

2) по въпроси и жалби, които се отнасятъ до неправилни дѣйствия на комитетитѣ, Министерскитѣ Сѣвътъ има право, като се доказатъ подобни неправилности, да смѣни комитета или въ цѣлостъ му състави или отдѣлно нѣкой отъ членоветѣ му, като въ сжщото време предлага на населението да си избере други;

3) разгледва всѣки недоразумѣния, които могатъ се случатъ между комитетитѣ и мѣстната администрация.

Чл. 11. Въ Военното Министерство сж съсѣрѣдоточватъ всичкитѣ дѣла на опълчението въ военно отношение, за което и въ случай по нужда може да се назнача или отдѣлно лице за началникъ на опълчението, или пъкъ отдѣлно управление.

Чл. 12. Въ обязанноститѣ на Военното Министерство вѣжи:

1) назначение на окръжни военски началници;

2) изработване программа за военното обучение;

3) снабдяване опълчението съ оръжия и патрони;

4) наблюдение да се държи оръжието въ исправность;

5) контролни усѣтѣ по военното обучение на опълченцитѣ, за които цѣль могатъ да бждатъ командировани отдѣлни лица, за да произвеждатъ смотръ.

Чл. 13. По всѣкитѣ горѣназочени въпроси, а тъй сжщо и за други, които могатъ отъ ново да се появятъ, Военното Министерство получава допесения, а своитѣ си рѣшения и распорѣждания предава посредствомъ окръжнитѣ военски началници.

Чл. 14. Надъ опълчението въ всѣки окръгъ управлява окр. комитетъ, състоящъ отъ 1 предсѣдателъ, 1 подпредсѣдателъ и 4 членове, които се избиратъ съ тайно гласоподаване отъ главтаритѣ (четницитѣ и подетницитѣ) на четитѣ въ окръга.

Чл. 15. Въ веденieto на тѣзи комитети преимущественно вѣжи обязанностьта да опредѣлятъ всѣкитѣ тѣгости, както лични тъй сжщо и публичествени, на които ще подлѣжи населението въ окръга, по службата си въ опълчението.

Чл. 16. Членоветѣ на комитетитѣ се избиратъ за една година, по слѣдъ свършването на годината могатъ отъ ново да бждатъ набрани.

Чл. 17. Членоветѣ на окръжнитѣ комитети получаватъ по 4 франка въ день, когато у тѣхъ произхожда заседание; окръжнитѣ комитети сами разгледватъ жалбитѣ противъ отдѣлни свои членове, а жалбитѣ противъ цѣлния комитетъ подаватъ се въ Министерскитѣ Сѣвътъ, който ги разгледва и рѣшава.

Чл. 18. При постъпване въ окръжнитѣ комитетъ членоветѣ както и окр. военскитѣ началници даватъ клетва за праведно и безпристрастно изпълнение длъжноститѣ си.

Чл. 19. Окрѣжнитѣ комитетъ е длъженъ да прави расписанието на упражненията въ окръга, това расписание се приготвява за цѣль мѣсецъ и се съобщава на сѣбитѣ и инструкторитѣ.

При съставяването рѣшенитѣ расписания окръжнитѣ комитетъ трѣба да има предъ видъ, че презъ цѣлата година трѣба да бждатъ не повече отъ 50 урока.

Чл. 20. Окрѣжнитѣ комитетъ опредѣля размѣра на наказанияето за неизвикване на опълченцитѣ отъ цѣли села или махали при упражненията и за погрѣшки направени отъ цѣли чети въ време на упражнението. Постановлението на окръжнитѣ комитетъ, което опредѣлява извѣстно наказание, предава се на лицата отъ адми-

инструктивно ведомство, които са длъжни да го изпълняват, като окончателна присъда от съдебно учреждение.

Чл. 21. Властта на окръжния комитет при налагането на наказание се ограничава с напоминание строга бълъжка, глоба от един до 50 фр. и най-скъп с затвор от един до три дена.

Чл. 22. Окръжния комитет:

- 1) рѣшава, коя категория от опълченците (по възраст или други условия) трѣба да се яви на упражнение;
- 2) рѣшава времето, когато опълченците са достатъчно подготвени, за да им се даде оръжие на рѣцѣтѣ;
- 3) разгледва препирните между жителите и инструкторите;
- 4) распореджа се въ раздаването патрони и оръжие, които му се дадени от правителството за обучение; също и които са останали слѣд смъртта, болѣстта или уволнението на нѣкои опълченци;

5) заседава не по малко от два пѣти въ един мѣсецъ.

Чл. 24. За непосредствено нагледжане на опълченците надъ учението въ окръжията и „за ръководно занятията имъ въ всѣкий воененъ окръгъ“, се назначава офицеръ комуто се присвоява наванението окръженъ военски началникъ, който получава годишна плата, като ротенъ командиръ въ войската като се считатъ въ това число и пѣтните му разноси.

Чл. 24. Окръжния военски началникъ има слѣдующите длъжности и правдини:

- 1) той е отговоренъ за успешни въвежъ на войнишкото образование на опълченците;
- 2) той ръководи войнишкото образование и е задълженъ да обикали окръга не по малко отъ 6 пѣти въ годината;
- 3) той испитва въ знание на запасните нижни чинове, които желаятъ да заематъ инструкторски длъжности;
- 4) той има право да смѣнява инструкторите и да предлага да се назначатъ други.

Чл. 25. Окръжния военски началникъ непосредствено се подчинява на Военното Министерство и началнику отдѣла по дѣлата на запасните чинове и наборите.

Чл. 26. Окръжните военски началници се назначаватъ изъ между най-добрите офицери и се утвърждаватъ на длъжността си съ приказъ отъ Князя по представление на Военния Министръ.

Чл. 27. Окръжния военски началникъ по своето си звание обязательно заседава въ мѣстния комитетъ съ право на гласъ; въ неговата канцелария се съерѣдоточва всичкото писмоводство на комитета, за разноси на които и му се отпускатъ отъ хазната отъ 1000 — 2000 лева годишни; тая сума се изживява съ оправдателни документи.

II. Организацията на опълчението.

Чл. 28. Единица въ организацията се счита чета (стотия).

Чл. 29. Ако числото на опълченците въ нѣкоя чета е повече отъ сто и по малко отъ двѣстѣ, тѣ съставляватъ една чета, която се нарича по името на общината.

Ако числото на опълченците е повече отъ 200 души, тѣ съставляватъ нѣколко чети, които носятъ името на общината съ прибавление на по редъ. Тия общини, които даватъ по малко отъ сто души опълченци, образуватъ чета заедно съ съседните общини, ако само нѣкои особни мѣстни условия на това не пречатъ.

Чл. 30. Расписанието на населените мѣста по четнически околии става отъ окръжните съвети и се утвърждава отъ окръжните управители.

Чл. 31. Началникътъ на четата (стотия) е четникъ (главатаръ); той се грижи за военното образование на опълченците и наблюдава щото оръжието и боевите запаси да се държатъ отъ тѣхъ въ добър редъ. Той се избира по вишегласие съ тайно гласоподаване отъ всичките опълченци на четата и се утвърждава въ длъжността си отъ окръжния комитетъ, отъ благоусмотрѣ-

нието на когото зависи да отдалечава четника отъ длъжността му и да предлага на четата да си избере другъ четникъ.

Чл. 32. Четата се расподѣли на десетини или споредъ расположението на къщата имъ.

Всѣка десетина си избира по вишегласие десетникъ, който се утвърждава отъ четника, отъ когото зависи да замѣни десетника съ другъ, като предложи на десетината да си избере новъ.

Чл. 33. Десетниците са длъжни да наблюдаватъ людѣето отъ десетините имъ, безъ законни причини да не се уклоняватъ отъ учението; за своеволие уклонение, тѣ са обязани да съобщятъ на сотника и инструктора.

Чл. 34. Десетника има право да разрѣши на опълченците отъ десетината си да не се явятъ на учение поради уважителни причини, за ония опълченци, на които е далъ такова разрѣшение, също и за причините той е длъженъ да съобщи на четника и на инструктора предъ началото на занятията.

Чл. 35. Помощникъ на четника е подчетникъ, който се избира по вишегласие отъ десетниците въ четата; той се утвърждава въ длъжността си и се удалява отъ нея, както четника, отъ Окръжния Комитетъ.

Чл. 36. Четниците, подчетниците и десетниците, за отличие отъ другите опълченци, въ строя носятъ на лѣвата си рѣжа народенъ триколоръ.

Чл. 37. Въ строя всичките опълченци трѣба да иматъ левъ на шепките си.

Чл. 38. Четника избира по свое благоусмотрение измежду десетниците единъ наредникъ, който изпълнява обязаностите на фелдфебеля въ войските.

Чл. 39. Освѣтъ четника, подчетника и десетниците при всѣка сотня се назначава и по единъ инструкторъ.

Чл. 40. Инструктора е длъженъ:

- 1) да учи опълченците споредъ програмата;
- 2) да слѣди съ най-голяма грижа пазението патроните и оръжието и за всѣка поврѣда да явява на четника и
- 3) да иска отъ учениците си строга военна дисциплина.

Чл. 41. На тия опълченци, които иматъ сгоденъ за ѣдение конь съ потребните принадлежности разрѣшава се да образуватъ конни десетини или чети и да приематъ участие въ войнишките упражнения на коньете си, освѣтъ въ тия случаи, когато упражнението е въ стрѣла.

Чл. 42. Всѣка чета си има прѣпорецъ, печатъ и касса. Последните се образува отъ приносите на общинските членове или отъ други извори по опредѣление отъ самите общини, както и отъ парите на глобата. Отъ тая касса се плаща за устрояване на нишани (мишени), складове, гимнастики и др.

Ако средствата позволяватъ, отъ четническите каси се дава награда (призъ) за стрѣляние, възнаграждение за мастеровитѣ, инструкторите, музикантите и пр.

III. Начинътъ по който става образованието на четите.

Чл. 43. Окръжния Управителъ слѣдъ като обнародва расписанието на окръга по четнически околии (чл. 29), надлежниятъ общински управления съставятъ списъци на опълченците, въ които се отбѣлзва, кой ще изпълнява тежестта съ конь, заедно съ това общинските съвети опредѣлятъ: начини за съставянето четническата касса, времето и мѣстото гдѣто трѣба да се събиратъ опълченците за войнишки упражнения и стрѣляния; цѣтътъ и видътъ, на прѣпореца и пр.

Чл. 44. Това като се свърши, опълченците се събиратъ, за да си избератъ четникъ, подчетникъ и десетници споредъ чл. 30. 31. 33.

Чл. 45. Избранный четникъ представя на окръжния комитетъ както за своето утвърждение въ длъжността, така и за това на подчетника. Заедно съ това той му представя свѣдѣния за числото

на опълченците въ четата. Като отблъзва, колко от тях ще изпълнят тежоба на коня.

Чл. 46. Снабдяването четите съ оружие и боеви припаси, а въ нѣкой случай и съ инструктори става по распоряжанието на Военния Министръ посредствомъ окръжните комитети.

IV. Престѣпки и престѣпления по изпълнението военната тежоба въ опълчението. Наказание и подсъждность. Дисциплинарната власт на началниците.

Чл. 47. Опълченците, ако не сж свикани на извънредно събрание (чл. 3.), сждатъ се само по обикновенный сждъ. За войнички престѣпления, направени отъ нѣкой опълченецъ, когато той е билъ въ събрание или подъ оружие, обикновените сждилища прилагатъ военно-уголовнитъ закони, и при това четникътъ и подчетникътъ се считатъ за офицери, а десетниците за унтеръ-офицери.

Чл. 48. Въ извънредно събрание опълченето, както войските, се подчинява на военнитъ закони.

Чл. 49. За неизвяване безъ благословна причина на определеното за сбирание мѣсто, както и за немарливо и нечисто дръжание на оружіето си, опълченецътъ се наказва съ глоба, отъ единъ до двадесетъ фр., споредъ определеното на съвѣта съставенъ отъ четника, подчетника и десетниците на четата. Глобата се внася въ четническата касса. Ако нѣкой опълченецъ не иска да се покори на рѣшението на Съвѣта, то четника е длъженъ да рапортира на окръжний комитетъ, който се распоряжда чрезъ административната власт за приложение на рѣшението.

Чл. 50. Въ видъ на дисциплинарно наказание, четникътъ има право да остави невнимателнитъ и немарливитъ опълченци, не по вече отъ 2 часа, за да продължаватъ войничкитъ упражнения следъ расущанието на другитъ опълченци отъ четата.

Чл. 51. Окръжния военски началникъ има право да прави забѣлѣжки и мѣрание на подчиненитъ нему опълченци, когато тѣ сж събрани или подъ оружие и съ дисциплинарно наказание не по вече отъ 1—4 часа на военно упражнение.

Чл. 52. Окръжния комитетъ има право да повдига сѣдебно преслѣдване срещу опълченците за войнички престѣпления.

Председателъ: Има ли нѣкой да забѣлѣжи нѣщо върху четения законопроектъ?

Недѣлковичъ: Относително за 21 членъ чини ми се, че при четението законопроекта г-нъ д-ръ Молловъ направи грѣшка. Чини ми се, че както се прие съ съгласието на комисията и на Военния Министръ бѣше: «За непосредственото надгѣлѣждане на опълченето се назначава офицеръ, комуто се присвоява названието войнскій окр. началникъ и получава плата като ротний командиръ».

Докладчикъ: Така го прочетохъ.

Недѣлковичъ: Относително за назначението четници, за които стана дума, трѣба първи пътъ да се назначатъ и щомъ се обѣзаватъ четите, ще се пристѣпни къмъ избирание на нови четници. Това да се забѣлѣжи въ протокола.

Председателъ: Има ли още нѣкой да говори? (Нѣма.) Ако нѣма никой да говори, ще се гласоподава. Който не приема законопроекта, както се прочете исцѣло отъ г-нъ докладчика, да си дигне ръката. (Никой.) Сега ще се чете отношението отъ г-нъ М-ра на Финансите, за да се опрости данѣка на нѣкои села убити отъ градъ и други.

Секр. Грънчаровъ: (чете.) Отношението съ което се казва за опростяване данѣка на нѣкои убити села отъ градъ.

Председателъ: П. Р. Славейковъ.

Ив. Даневъ.
Хр. Баларевъ.

В. П. Золотовъ.
Х. Бръснаровъ.

Секретари:

Р. Каролевъ.
Хр. Грънчаровъ.

Райчо Поповъ.
В. Радославовъ.

М-ръ Каравеловъ: Азъ мисля, че най добръ би било, ако избереше Н. Събрание една комисия, за да ги разгѣда. Помните, че много прошения се четоха въ Н. Събрание и то ги препрати до мене. Азъ трѣбаше да ги препрати до окр. съвѣти и финансовитъ чиновници. Всичко това се върна назадъ съ рапорти и сега предлѣжи на Н. Събрание, за това да се избере една комисия и да го разгѣда и Н. Събрание послѣ да го вотира.

Председателъ: Съгласно ли е Нар. Събрание да се избере една комисия, която да разгѣда това отношение на финансовитъ чиновници? (Съгласни.) Отъ колко души да състои?

Свящ. Радевъ: Азъ мисля тѣзи комисия да състои отъ 6 души и колкото е възможно да бждѣтъ отъ разни страни на Княжеството.

Председателъ: Приема ли Нар. Събрание да бжде тѣзи комисия отъ 6 души? (Приема.) Какъ желае Нар. Събрание по явно или по тайно гласоподаване? (Гласове: по явно.) Тогава нека иматъ добрината г-да депутатитъ да предлагатъ членоветъ.

Депутатъ отъ Радомиръ: Предлагамъ г-на Ненка Хранова. (Приема се.)

Лазаръ Дуковъ: Предлагамъ священника Радева. (Приема се.)

Недѣлковичъ: Предлагамъ г-на Симидова. (Приема се.)

Никола Тошковъ: Свящ. Григория Бобошевский. (Приема се.)

Единъ гласъ: Райча Поповъ. (Приема се.)

Симидовъ: Г-на Недѣлковича. (Приема се.)

Председателъ: Станаха 6 души. Има ли нѣкой да каже нѣщо за дневний редъ. Утрѣ ще се четатъ прошения; ако би да се свърши, да има пѣщо за дневний редъ.

Самсаровъ: Тѣй като бѣхме честити да изслушаме Указа отъ Негово Височество въ отношение за назначение новото Министерество, въ което влѣзва и г-нъ Председателътъ на Камарата г-нъ П. Р. Славейковъ, мисля, че трѣба да се пристѣпни утрѣ да се избере другъ председател на негово мѣсто въ Камарата.

Председателъ: Тогава предлагамъ утрѣ на дневний редъ избирание на председателъ. (Да.) Да се забѣлѣжи. Има ли друго нѣкое предложение. (Нѣма.) Ако нѣма никакво друго предложение, то утрѣ на дневний редъ ще се четатъ прошения и подиръ иде избирание на председателъ. Распуща се засѣданието.

(Конецъ въ 4 часа.)

Подпредседатели: { **Н. Сукнаровъ.**
С. Стамболовъ.

Управителъ на стенографическото бюро А. Безеншекъ.